

10.01.2019.

Б
Р
О
Ј

01

БИЛТЕН

**ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА
И СТРУЧНА СЛУЖБА ЈАГОДИНА**

САДРЖАЈ БИЛТЕНА

СТОЧАРСТВО

- СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ И ШИРЕЊА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ СВИЊА (Стр 3-4.)
- Дипл.инж. Драган Јаковљевић
- ПРАВИЛАНА ИСХРАНА ЈАГЊАДИ (Стр 4-5.)
- Маст.инж. Верица Лазаревић

РАТАРСТВО И ПОВРТАРСТВО

- ТИПОВИ ЗЕМЉИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ ПОМОРАВСКОГ ОКРУГА (Стр 6.)
- Дипл.инж.Миланка Миладиновић
- РЕЗУЛТАТИ ОГЛЕДА СА ЋУБРИВИМА ЕЛИКСИР ЗОРКА НА КУКУРУЗУ 2018. (Стр 7.)
- Дипл.инж.Миодраг Симић
- ОРГАНСКО ПОВРТАРСТВО (Одржавање земљишта, плодород) (Стр 8.)
- Дипл.инж. Драган Мијушковић
- КАКО ПРОИЗВЕСТИ КВАЛИТЕТАН РАСАД (Стр 9-10.)
- Дипл.инж. Мира Миљковић

ВОЋАРСТВО И ВИНОГРАДАРСТВО

- ВИНСКИ СУДОВИ (Стр 10-11.)
- Дипл.инж. Игор Андрејић
- ПОДИЗАЊЕ ЗАСАДА ЛЕСКЕ (Стр 11-12.)
- Дипл.инж. Ивана Глигоријевић

ЗАШТИТА БИЉА

- СУЗВБИЈАЊЕ КОРОВА У ЛУЦЕРКИ У ТОКУ ЗИМСКОГ И РАНО-ПРОЛЕЋНОГ ПЕРИОДА (Стр 12-13.)
- Дипл.инж. Љиљана Јеремић

АГРАРНА ПОЛИТИКА

- УПИС У ВИНОГРАДАРСКИ РЕГИСТАР (Стр 13-14.)
- Дипл.инж Дејан Јоцић
- КОНКУРСА ЗА ДОДЕЛУ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА (ЗАДРУГЕ) (Стр 14-15.)
- Дипл.инж. Ружица Ђукић

ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА ПРЕУЗЕТЕ ИЗ СТИПС-а (Стр 16-18.)

АГРОПОНУДА (Стр 15.)

СТОЧАРСТВО

СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ И ШИРЕЊА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ СВИЊА

(1. Део)

Приликом јачања мера биосигурности, смањује се ризик од уношења узрочника болести на фарми и њиховог ширења и због тога та мера представља приоритет у активностима које предузима фармер. Лица која улазе на фарму, не би смела пре уласка да долазе у контакт са другим свињама. Посетиоце треба питати да ли су скоро били на местима која могу бити контаминирана, као што су кланице, пијаце, фарме свиња, или друга места где се радило са свињама или лешевима угинулих свиња. Ако јесу, они не могу бити примљени на фарму, осим ако не примене посебне и строге мере биосигурности. За посетиоце и друге пољопривредне произвођаче и раднике на фарми треба обезбедити одећу за једнократну употребу и обућу која се користи само на фарми. На мањим фармама пракса је да фармери не пресвлаче одећу и обућу после рада са свињама, препоручује се да се у таквим случајевима користи одећа и обућа само за рад у објектима са свињама. Посале чишћења и уклањања видљиве органске материје, обавља се дезинфекција одеће, дезинфекција нема смисла ако се на одећи или обући налази ђубре, јер онда дезинфекционо средство неће бити ефикасно.

Возачи и њихова возила којима се превозе свиње на пијаци или кланице, представљају велики ризик за уношење и ширење инфекције. Возила треба механички добро очистити, опрати и дезинфиковати после сваке испоруке, јер ако нису добро очишћена, она ће пренети измет, пљувачку или урин с једне фарме или кланице на другу фарму или кланицу. Такође, сви инструменти и опрема који се уносе на фарму, морају бити чисти и дезинфиковани.

Чишћење и дезинфекција, постоји неколико важних области које су битне за акциони план дезинфекције, а то су: процена, чишћење, прање, дезинфекција и провера и оцена свих урађених послова.

- Процена обухвата идентификацију узрочника болести, начин преношења, одређивање врсте средстава за дезинфекцију. Болесна животиња долази у додир са подом и оградама бокса, појилицом, хранилицом, разном опремом и сва та опрема у окружењу може бити контаминирана.

- Чишћење је следећи корак који треба обавити. Суво чишћење је стругање и уклањање свих нечистоћа са површина (измет, храна, прашина и отпаци из околине). Уколико је површин сува и прашњава треба је попрскати водом, циљ је уклањање што више органске материје, присуство органске материје представља заштитни слој за микроорганизме у дужем периоду не само од спољашних услова већ и од дејства дезинфекције. Процењује се да се само чишћењем 90 % бактерија може уклонити са површине. Прање додатно смањује број микроорганизма, а ефикасно чишћење и прање може елиминисати 99 % микроорганизма.

- Прање, прво се површина која се пере натопи топлом водом, детерџентом или средством за чишћење, а затим се брише, прска или риба. Прање се може побољшати употребом водое ниског притиска, односно црева за поливање, потребан је опрез јер ако се користи прскање водом под високим притиском може доћи до аеросолизације и даљег ширења инфекције. Прање треба почети од најчистијих подручја и са највишег нивоа (плафон), према најпрљавијем и

најнижем нивоу (под). Опрему која се може уклонити треба очистити и натопити детерџентом пре дезинфекције. Посебно се обраћа пажња на валове, појилице, под, углове и сливнике. Ове површине могу служити за акумулацију бактерија и зато их треба добро очистити и затим дезинфиковати.

- Дезинфекција, избор одговарајућих средстава зависи од врсте микроорганизама и фактора околине и безбедоносних питања. Увек треба прочитати упутство да би се правилно одредила концентрација. Дезинфекцију обављати прскањем и коришћењем ниског притиска. Током хладног времена објекат треба загрејати на око 20 степени Ц јер су нека средства неефикасна на ниским температурама. Обратити пажњу на концентрацију по квадратном метру површине. Поред тога, дезинфекцијес треба да се задржи одређено време у зависности од врсте дезинфекционог средства. О врсти средства, концентрацији и времену деловања треба се консултовати са ветеринаром. Након тога, површину треба поново опрати и осушити пре уселјења животиња.

Саветодавац за сточарство
Дипл.инж. Драган Јаковљевић

ПРАВИЛАНА ИСХРАНА ЈАГЊАДИ

Прво и основно правило за све сисаре па самим тим и за јагњад је да након рођења попију довољну количину млека односно колострума. Јагње мора након рођења и то у року од шест сати , а најкасније у року од 24 сата попити довољне количине колострума. Колострум садржи минералне соли које имају физиолошко деловање јер утичу на чишћење слузавих материја (меконија) из пробавног тракта. Меконије јесу први фецес, црне боје, које су се накупиле у пробавном тракту јагњета током бременитости. Због високог садржаја иминоглобулина (беланчевине која новорођенчету даје пасивни имунитет) и због високог садржаја витамина, за колострум можемо рећи да је полазна и основна храна за добар развој јагњаци, било да се ради о грлима која ће служити за приплод или грла која ће ући у процес тога.

Прва фаза исхране јагњаци је од 10 до 21 дана од јагњења. Тада јагњад почиње да се навикава на храну и узима врло мале количине чврсте хране. Треба да поједу 10-20 г концентроване хране са 18% протеина, а та смеша треба да изгледа нпр. овако: кукуруз – 48%, јечам 20%, сунцокретова сачма – 12%, сојина сачма - 12%, сточно брашно 5,5%, дикалцијум фосфат – 1,5% и со – 1 %. Дневно треба да конзумирају 5 – 10 г сена луцерке или још боље црвене детелине, троготку (има већу лисну масу) а што је значајно за развој бурага.

Друга фаза исхране јагњаци је од 3 до 8 недеље. Ову фазу карактерише брз пораст па је потребно да дневно поједу око 200 г концентроване хране са 16% протеина: кукуруз – 49,5%, јечам 12%, сунцокретова сачма – 10 %, сојина сачма 16%, дикалцијум фосфат 1,5% и со – 1%. Дневна количина сена коју треба да поједу је 100 – 120 г.

Трећа фаза од 8 до 12 недеља. Тада јагњад треба да поједу дневно 500 до 800 г концентрата са 14% протеина. Ова смеша може да садржи кукуруз – 52,5%, јечам - 15%, сунцокретова сачма - 10%, сојина сачма -10%, сточно брашно - 10%, дикалцијум фосфат - 1,5% и со - 1%. Дневна количина сена коју треба да поједу треба да буде од 300 до 400 г.

Прихрану јагњади морамо спроводити уколико: овца ојагње троје или више јагњади, када овца из одређених разлога (болести, старија овца итд.) нема довољно млека, кад овца доји на једну сису.

Када овца ојагњи троје и више јагњади она по правилу има довољно млека за јагњад у првих 10 до 15 (20) дана. Након тог времена јагњад је потребно прихрањивати. Најбољи показатељ млечности оваца биће нам да пратимо понашање и раст јагњади те када јагњад почињу лизати концентровану храну и јести сено, односно пасти траву.

Јагњад је потребно хранити минимално два месеца тј. док не постану преживари, а пожељно је да се јагњад храни три месеца, односно толики је оптимални рок сисања јагњади. У противном може доћи до застоја у расту и развоју јагњади, па тако јагње може закржљати.

Понекад се може догодити да је овци, услед упале једна половина вимена остала изван функције, па овца доји на једну сису. Уколико је овца ојагњила двоје јагњади потребно је једно јагње одвојити и хранити на бочицу или можемо оставити оба јагњета са овцом па оба прихрањивати са бочицом. Могуће је да овца доји два јагњета на једној сиси али је неопходно да овца буде у доброј репродуктивној кондицији, доброг здравља и да добија квалитетне и обилније оброке.

**Саветодавац за сточарство
Маст. инж. Верица Лазаревић**

РАТАРСТВО И ПОВРТАРСТВО

ТИПОВИ ЗЕМЉИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ ПОМОРАВСКОГ ОКРУГА

Земљиште или продуктивно тло настаје распадањем стена од којих се састоји Земљина кора и таложењем минералних и органских материја на површини, тако се ствара танак, растресити слој који се назива земљиште. Под утицајем разноликог састава стена, климе и воде на територији Србије створени су различити типови земљишта. Од њих највећу распрострањеност и највећи значај имају: чернозем, алувијум, гајњача, смоница, ритска црница.

На подручју Поморавског округа, најзаступљенији су следећи типови земљишта:

Гајњача, распрострањена је у целој Србији, нарочито у басену Мораве и сливовима Млаве и Пека, у Шумадији, Мачви, западном Срему и источној Славонији. Након крчења храстових шума, настао је овај тип обрадивог земљишта. Општа карактеристика овог земљишта да му је боја у површинском слоју, мрка, мркосмеђа и боја се не мења у дубљим слојевима. Обрађује се лакше од смонице. Уколико има доста падавина, ово земљиште се брзо распада и претвара у блато, које се након сушења тешко одржава. Уколико настане сушни период, на оваквом земљишту се јављају мање или веће пукотине. Гајњача је погодна за гајење воћака, нарочито шљива, крушака и неких сорти јабука, нарочито у брдским пределима, па на таквим земљиштима, пољопривреду треба усмеравати у том правцу.

Смоница, распрострањена је у источној Србији, Поморављу и Шумадији. Смоница је црне боје, спада у тешка, збијена земљишта и лоше је структуре, лоше се обрађује и при орању се стварају грудве. Иначе, ово земљиште садржи доста биљних хранива, које због структуре слабо долазе до изражаја, уз примену одговарајућих мера поправке, смоница се може преобратити у квалитетније земљиште. Битне мере поправке које се могу применити су на пример калцизација, хумификација или фосфатизација. На овом типу земљишта добро успева кукуруз, детелина, грахрица, а од воћних култура, најбоље успевају шљиве и крушке,

Алувијум, распрострањен је дуж токова већих равничарких река (Дунав, Велика Морава, Млава, Пек). Ова земљишта се одликују хетерогеним механичким саставом, а на то утиче смењивање великих вода (поплавни таласи) и периоди са малом количином воде, тако да по саставу могу бити: пескови, иловаче и глине, такође, она могу бити пропустљива и мање пропустљива. Што се тиче хемијске реакције, ова земљишта су углавном неутралне, ређе слабо киселе хемијске реакције. Иако ова земљишта спадају у групу потенцијално плодних земљишта, њихово интензивно коришћење углавном захтева примену мелиоративних мера. По правилу ова земљишта се у већини случајева у сушним периодима наводњавају, а у влажним одводњавају. Побољшањем водног, ваздушног и топлотног режима, уз обезбеђење довољне количине хранива, на овим земљиштима могу да се постигну високи и стабилни приноси готово свих ратарских и повртарских култура.

Саветодавац за ратарство
Дипл.инж.Миланка Миладиновић

**REZULTATI OGLEDA SA ĐUBRIVIMA ELIKSIR ZORKA NA KUKURUZU
2018.**

Varijante đubrenja	% vlage u žetvi	Prinos u t/ha sa 14 % vlage
Varijanta 1		
Zaorano: 200 kg/ha 10:40 NutriMAP Predsetveno: 200/ha UREA	18	15.103
Varijanta 1/1		
Zaorano: 200 kg/ha 10:40 NutriMAP Predsetveno: 200/ha UREA Sa setvom: Super Start :25 kg/ha	18,9	15.456
Varijanta 2		
Zaorano:300 kg/ha NPK 6:24:12 Predsetveno: 200/ha UREA	18,6	15.059
Varijanta 2/1		
Zaorano: 300 kg/ha NPK 6:24:12 Predsetveno: 200/ha UREA Sa setvom :Super Start :25 kg/ha	18,9	15.522

PARCELA RADIŠE RADISAVLJEVIĆA-MEDVEĐA,SO DESPOTOVAC

PREDUSEV:KUKURUZ

HIBRID U OGLEDU : KRISTAL

SETVA:14.04.2018.god.

TRETMAN HERBICIDIMA: 14.04.2018.GOD.PRE- EM-REZON-2 l/ha+BASAR 1,2 l/ha

TRETMAN HERBICIDIMA:08.05.2018.GOD-POST- EM-TALISMAN 1,3 l/ha + SKAUT 0,25 l/ha

KULTIVIRANJE-25.05.2018.god.

ŽETVA:02.09.2018.god.

Ogled je pokazao da je za visoku proizvodnju kukuruza obavezno zimskom obradom uneti osnovno đubrenje, a predsetvenom obradom uneti azotna đubriva. Takođe može se primetiti da je primena „startnih đubriva“ dovela do povećanja prinosa, a posebno je zapaženo da se biljke tretirane ovim đubrivima bolje ukorenjavaju i nisu primećeni simptomi nedostatka fosfora u početnim fazama razvoja (crvenilo lista).

Саветодавац за ратарство

Дипл. инж. Миодраг Симић

ОРГАНСКО ПОВРТАРСТВО (Одржавање земљишта, плодород)

У органском повртарству за одржавање плодности земљишта значајну улогу има (малч) – то је танки слој (0,5 - 1 cm) разних отпадака биљног, животињског и

минералног порекла, који се у танком слоју настире на парцелице. Слој треба повремено обнављати јер служи као храна микроорганизмима у земљишту, заштићује земљиште од исушивања, за време великих врућина штити од сунца, а за време ниских температура од смрзавања. Поправља мрвичасту структуру земљишта, чиме трајно подржава и унапређује плодност земљишта. Земљиште се припрема за зимско мровање разривањем пре покривања наведеним материјалом. Уколико се ради о тежем земљишту или земљишту које раније није служило за повртарску производњу, можемо се, изузетно, прекопати. Лакша земљишта и она која су раније служила за производњу поврћа се не прекопавају, већ само разривају на дубину 10 - 20 cm. разреивањем се земљиште мање преокреће, а тиме се штите организми у земљишту, посебно глисте. Дакле, код биолошког повртарства земљиште се припрема разривањем, чиме се заштићује већина микроорганизма и слојеви земљишта.

За стварање и одржавање плодности земљишта треба водити рачуна о стварању добре мрвичасте структуре јер она пропушта вишак воде без задржавања, раствара је према потребама биљака, а вишак одводи у дубље слојеве, без површинског задржавања. Након истицања воде, у земљишту остају канали који омогућују улазак ваздуха и испуштање сувишне угљоводоничне киселине, која у земљишту делује као отров за биљке. Та се измена треба обавити без застоја јер се на тај начин стварају повољни услови за дисање у земљишту и оксидацију храњивих састојака у подручју корена.

Растресити мрвичаста слој омогућује трајно загревавање земљишта и служи као изолатор топлоте у земљишту. Мрвичаста структура земљишта добијена природним путем разликује се од оне која се постиже обрадом земљишта механичким средствима.

Одржавање биљака у доброј кондицији и добром здравственом стању битну улогу има правилан плодород (плодород означава измену култура на парцели). Потребно је знати које се културе могу гајити на појединим парцелицама неколико година, као што је на пример парадајз. Ако је нека парцелица више закоровљена, добро је на њој засадити кромпир, као окопавину која иза себе оставља прилично чисто земљиште. Ако се располаже већим количинама стајњака за ђубрење поврћњака, треба се тачно придржавати одређеног плодореда. У противном треба увести зеленићно ђубрење, нпр. сетву детелинско-травне смеше према захтевима земљишта.

Културе које захтевају велике количине азота су: репа, целер, кељ, краставци.. Поврће са мање захтева на азот су: мрква, цикорија, ендивија, радић, бели лук

Поврће које не тражи много азота су: пасуљ, грашак, соја и остале легуминозе, које земљиште обогаћују њиме.

Треба избегавати на истој површини неколико година сетву истих култура, као што су: купус, цвекла, репа, целер и мрква, јер оне захтевају садњу у плодореду сваке треће, односно четврте године.

Пример распореда повртарских култура према плодореду:

- прва година - лиснато поврће;
- друга година - коренасто - кртоласто поврће;
- трећа година-посебно кромпир;
- четврта година - поврће са плодовима.

Саветодавац за повртарство
Дипл.инж. Драган Мијушковић

КАКО ПРОИЗВЕСТИ КВАЛИТЕТАН РАСАД

Успешна и економски исплатива производња поврћа у заштићеном простору подразумева употребу здравог и квалитетног расада. Основни услови за успешну производњу расада поврћа су: температура, релативна влажност ваздуха, квалитет и дужина трајања осветљења, температура и састав подлоге у којој се производи расад, квалитет воде, садржај хранљивих материја и вегетациони простор.

Рана производња расада у нашим условима најчешће се обавља у топлим лејама, које могу бити различитог типа и намене, зависно од економске моћи произвођача. У последње време углавном се користе контејнерски системи, саксије, хранљиве коцке или пластичне вреће.

Производња расада поврће један је од најважнијих момената у производњи поврћа, јер од њега зависи успех целокупне производње. Повртари добро знају да од квалитета произведеног расада директно зависи принос и квалитет, односно економска исплативост. Препорука је да се пре свега користи дезинфиковано и квалитетно семе високе биолошке вредности.

Расад поврћа је млада биљка која се налази у фази 4-10 сталних листова, има добро развијен коренов систем, има чврсто и еластично стабло. Расад се гаји у заштићеном простору, биљка има скоро идеалне услове за раст и развиће. У расадничком периоду већина повртарских култура пролази кроз 4-5 етапа органогенезе и то је најзначајнији период за формирање приноса. Зато од услова успевања у овом периоду зависи морфолошки квалитет (висина биљке, распоред листова, моћ и разгранатост корена), као и време цветања и плодоношења биљке. За сваку врсту у време садње расад мора бити оптимално развијен, што омогућава брзо обнављање корена и даљи раст и развој биљке. Ако се засади сувише млад расад, он се брзо укоренује али споро расте, док се застарео расад спорије обнавља и због тога се део листова суши.

За већину топлољубивих култура (паприка, парадајз, краставац), оптимална температура за ницање је 28-30 степени Ц. Након ницања температура се смањује на 18-20, а затим опет повећава се на 20-22 степена Ц, све до периода каљења.

За производњу расада неопходно је довољно светлости, јер без довољно светлости расад постаје издужен и раст се успорава. Допунско осветљење расада убрзава зрење плодова за 20-25 дана, а повећава и укупан принос.

Препорука је да се сетва обавља у припремљен и дезинфикован супстрат. После сетве семе се покрива слојем од 0,5-1,5 цм за паприку, парадајз, целер и плави патлиџан, Краставац, диње, лубенице (се не пикирају) и покривају се слојем од 2,5-3цм.

Након ницања биљака расад се проветрава у најтоплијем делу дана као превентивна мера против гљивичних болести. Пикирање се обавља са појавом два стална листа. У фази 4-6 листова, пре периода каљења расад је потребно прихранити 0,5% раствором калијумсулфата, чиме се постиже већа чврстина биљака, развија бољи корен и повећава општа отпорност биљака.

За нормалан развој биљака потребна је и вода хемиски и биолошки чиста, препоручљива температура је 18-20 степени Ц.

Саветодавац за повртарство
Дипл.инж. Мира Миљковић

ВОЋАРСТВО-ВИНОГРАДАРСТВО

ВИНСКИ СУДОВИ

Основни предуслов за производњу квалитетног вина јесте хигијена транспортних средстава, просторија, винских судова и свих уређаја и делова уређаја са којима грождје и вино долазе у контакт. Уколико за алкохолну ферментацију употребљавамо и најквалитетнији сој винског квасца, ефекат ће бити знатно умањен или потпуно неприметан ако хигијена није адекватна јер тада ферментацију не води само квасац који смо инокулисали, већ и други квасци са машина, а често и бактерије, па тако справљено вино одаје утисак обичног вина, без неке посебне квалитетне особине.

У производњи вина одавно се користе дрвени вински судови као што су бачве, бурад и дрвене каце. Нај квалитетнија бурад праве се од храстовине, а таква бурад са вином граде један посебан однос, вино „дише“ и у њему се одвијају многе сложене промене које доприносе формирању квалитета и букеа вина. Томе посебно доприноси продор мање количине кисеоника кроз поре дрвета.

Проблеми који се јављају са дрвеним судовима су: скупа изградња, санација и одржавање, лако могу да се уплеснаве и цикну, губитак вина због испаравања је знатан, ако дуже време стоје празни расушују се, због њиховог облика слабо је искоришћење простора.

О стаклу не можемо говорити као о материјалу за производњу винских судова због његове ломљивости, али стакло је потпуно инертан материјал и као такво користи се за изолацију унутрашњих површина винских судова и за помоћне судове као што су балони.

Бетонски судови су заступљени у винаријама великих капацитета. Бетонски вински судови имају низ предности као што су: јефтина градња, добро искоришћење простора, лако чишћење, неутралност у погледу мириса и укуса (под условом да је унутрашња изолација не оштећена), дуг век експлоатације и мали губици вина због испаравања.

Седамдесетих година XX века почиње изградња винских судова од нерђајућег челика (INOX). Одржавање хигијене у судовима од инокса далеко је најлакше. Ради појефтинијења овакви танкови се могу направити од обичног челика, а са унутрашње стране изоловати слојем нерђајућег челика. Овакви судови се лако и добро перу и стерилишу, не јављају се проблеми приликом неизменичне производње и чувања белих и црвених вина у њима, пропустљивост гасова је

незнатна због чега не долази до губитка сумпордиоксида и угљендиоксида из вина па она дуго задржавају свежину. За чување вина нарочито у винаријама мањег капацитета примењују се судови од нерђајућег челика са плутајућим поклопцем.

Нерђајући челик који се користи у винарској индустрији може се квалификовати као „племенити материјал“, јер не изискује никакву спољну или унутрашњу заштиту и неутралан је у односу на вино. Због резистентности на деривате сумпора, нерђајући челик требало би да садржи приближно 17 % хрома, 12 % никла и 2-3 % молибдена, да би се вино могло дуже држати у том суду. Да би се смањила цена производње цистерни постоји могућност да се она конструише (ако је намењена за дуже држање вина) тако да је доњи део цистерне без молибдена, а горњи део са молибденом. На овај начин производе се цистерне у Италији.

Од пластичних судова најзаступљенији су судови од полиестера. Полиестер намењен производњи ових судова не сме садржати пероксиде, а садржај органских испарљивих једињења мора бити у строго контролисаним границама. Пластични судови су због мале масе идеални као транспортни судови. Поливинилхлорид (ПВЦ) и полиетилен (ПЕ) не употребљавају се за израду винских судова јер пуштају гасове и ломљиви су. Ови материјали су погодни за израду виновода и црева.

Саветодавац за воћарство и виноградарство Дипл.инж. Игор Андрејић

ПОДИЗАЊЕ ЗАСАДА ЛЕСКЕ

На територији Поморавског округа су знатно повећане површине под леском, како због обезбеђеног пласмана преко озбиљних светских компанија, тако и због подршке Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за набавку субвенционисаног садног материјала.

Приликом подизања засада мора се водити рачуна о добром избору парцеле, климатским условима, припреми земљишта, ђубрењу, избору садног материјала и сорти леске, обавезном наводњавању и многим другим операцијама.

Подизање једног хектара леске је позамашна инвестиција, тако да се грешке у избору парцеле за леску и грешке у самом подизању засада касније тешко могу исправити. Лески као и већини воћних врста највише одговарају северне, северозападне и североисточне експозиције. Такви положаји су хладнији и влажнији и више погодују лешнику него јужне експозиције нарочито на нижим висинама. Јужне и западне експозиције су доста топлије и сувље па их треба избегавати али обзиром на обавезно наводњавање могу се употребити и такви терени. На већим надморским висинама могу се бирати и јужне експозиције. Најбољи терени за гајење леске су изнад 300 метара надморске висине и треба избегавати терене са надморском висином испод 100 метара, поготову у неким котлинама јер је ту измрзавање леске сигурно. Производња лешника без воде комерцијално није значајна. Покушавано је гајење леске у сувом воћарењу али су те саднице закржљале са минималним приносом и прва озбиљна суша је довела до масовног сушења засада. У задње време се код нас не подижу засади без постављања система за наводњавање, најчешће кап по кап. Поред избора парцеле и обезбеђивања воде за наводњавање веома је важно да се засад подигне са здравим и сортно чистим садницама. За подизање засада леске могу се користити саднице које су калемљене на медвеђу леску које расту као стаблашице или саднице изданачке леске за формирање жбунасте форме. Саднице треба свакако набављати из проверених расадника који су под строгом контролом

надлежних инспекција и Министарства пољопривреде. На жалост таквих расадника је мало и не могу да подмире потребе произвођача. Од сорти код нас се највише гаје Истарски дуги, Халски џин, Римски лешник, Тонда ђентиле романа, Тонда ди ђифони и нешто мање Косфорд. Коју сорту ћете гајити зависи од искустава на вашем терену и заинтересованости купца тј. откупљивача. Посебну пажњу треба обратити на предусеве. Добре предкултуре за леску су оне које се раније скидају да би имали времена да спремимо земљу за садњу (стрна жита, махунарке и поврће). На свежим крчевинама не треба садити леску без одмарања земљишта од 3 – 5 година, али се препоручује садња лешника тамо где постоји опасност од осипања земљишта услед ерозионих процеса јер ништа тако добро не веже земљу као корен леске. Леска је воћна врста која није велики пробирач према земљишту. Погодују му дубока, плодна, растресита, пропустљива, слабо кисела земљишта. Може се, ако мора, гајити и на плитким, сувим, слабо плодним земљиштима али се она морају добро припремити за садњу и обавезно наводњавати. Посебно је важно да се избегне гајење леске на земљишту где се задржава вода због њене велике осетљивости на сувишак воде у земљишту и препоручује се на нижим теренима да се обавезно уради дренажа терена пре садње лешника. Уколико се о томе не води рачуна може доћи до сушења услед недостатка кисеоника у земљишту а и повећана је опасност од напада пламењаче корена и разних трулежница. Пре подизања засада обавезно је урадити агрохемијску анализу земљишта у овлашћеној институцији и на основу препоруке за ђубрење земљишта приступити поправци особина и то додати део ђубрива пре дубоке обраде земљишта (риголовања), а део пре fine припреме земљишта за садњу. По завршетку обраде и ђубрења приступа се садњи. Садња се састоји од мерења земљишта за садњу, обележавања садних места, копања јамића и саме садње. Копање јамића за садњу се може обавити машински или ручно с тим што се за машинско копање земљиште мора одлично спремити да не би дошло до ефекта „чаше“ тј. да се јамић при првом пљуску не би напунио водом. После садње је обавезна мера заливање леске, поготову ако је пролећна садња у питању. Засена за леску није потребна јер је то култура која воли сунце и без њега нема нормално заматање рода и нормалан пораст. Приликом избора парцеле мора се водити рачуна о близини пута, откупних места, сушара за сушење плода, али је јако важна и набавка машина за скупљање и чишћење плодова.

**Саветодавац за воћарство и виноградарство
Дипл.инж. Ивана Глигоријевић**

ЗАШТИТА БИЉА

СУЗВБИЈАЊЕ КОВОРА У ЛУЦЕРКИ У ТОКУ ЗИМСКОГ И РАНО-ПРОЛЕЋНОГ ПЕРИОДА

Код нас је луцерка најважнија крмна култура. На нашем подручју се гаји отприлике на 7500 ха. Највећи проблем у заштити луцерке је заштита од корова. Најзначајнији корови у усевима луцерке су различити у различитим фазама развића луцерке.

У фази сетве и заснивања: - пепељуга ,синапис,мишјакиња (једногодишњи широколисни корови)

У каснијој експлоатацији:-дивљи сирак, паламида,њивски попонац, вилина косица,пиревина,коровско просо,хоћу-нећу, маслачак,штавељ.

Предности сузбијања корова су у томе што је усев чист целе године и у доброј кондицији је током експлоатације (дужи низ година),самим тим се добијају виши приноси сена , бољег квалитета.

Највећи проблем у луцерки у првом откосу је појава корова хоћу-нећу(тарчужак). Овај коров се појављује рано некада и пре кретања луцерке. Код луцерке која је старија се дешава да прерасту усев. Од луцерке где је присутан овај коров добија се сено лошијег квалитета,стока га нерадо једе. Велики проблем у луцерки су широколисни корови јер се третмани против њих могу обавити у два термина, а сузбијање усколисних корова се може обавити и касније током вегетације (поштујући каренцу препарата). Сузбијање широколисних корова у луцерки се може обавити у два термина:у фази мировања вегетације и у рано пролеће после кретања луцерке и корова.

У фази мировања вегетације могу се применити неки од следећих хербицида

-на бази а.м.метрибузин-Mistral,Welton-0,5-1 kg/ha

-на бази а.м.tifensulfuron-metil-Harmony,Symphony,Okvir,Piano -15-20 g/ha +Trend 0,05%

Ови хербициди се примењују искључиво у фази мировања,ако се примене касније могу да изазову жутило надземног дела биљака.

У фази после кретања вегетације се могу применити хербициди:

-а.м.imazamoks-Pulsar 40(луцерка у заснивању-у фази друге тролиске;Passat 40-1-1,2 l/ha(луцерка и заснивању,у фази друге тролиске и заснована луцерка када је висине 8 цм)

-а.м.bentazon-Galbenon,Bentaron,Savazon-3 l/ha(усев висине 10-15 цм,корови у фази 2-6 листова)

-а.м.2,4 DB-Butoxone DB-1,5-3 l/ha(после ницања усева и корова до фазе треће тролиске)

Добре резултате у сузбијању корова даје и комбинација хербицида Butoxon DB - 1,5-2 l/ha +Okvir,Piano 10 g/ha без оквашивача која се примењује што раније да не би дошло до оштећења луцерке.Када се примена хербицида обавља у фази после кретања вегетације(фебруар,март) третман обавити у најтоплијем делу дана ,тада је најбоље усвајање препарата и бољи ефекат третмана.

Саветодавац за заштиту биља

Дипл.инж.Љиљана Јеремић

УПИС У ВИНОГРАДАРСКИ РЕГИСТАР 2018. ГОДИНЕ

Министарство Пољопривреде шумарства и водопривреде упутило је позив виноградарима да се у складу са Законом о вину („Службени гласник РС“,бр.41/9 и 93/12) упишу у Виноградарски регистар. На основу наведеног захтева,сва физичка и правна лица,односно предузетници који имају у власништву,закупу или другом облику својине 10 и више ари винограда,имају обавезу уписа у Виноградарски регистар.Ова обавеза се такође односи и на све оне виноградаре који имају мање од 10 ари винограда,а своје грожђе стављају у промет.

Правилником о изменама и допуни правилника о садржини и начину вођења виноградарског регистра као и обрасцу захтева за упис у Виноградарски регистар („Службени гласник РС“,бр.9/14 од 30.01.2014. године) сама процедура уписа у

Виноградарски регистар је значајно поједностављена. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је у складу са наведеним законом поверило послове везане за Виноградарски регистар стручној организацији за Виноградарски регистар: Центру за виноградарство и винарство које је ове послове организовала у 6 регионалних канцеларија које покривају целу територију Републике Србије и преко којих можете добити сву неопходну помоћ и савете у вези са Вашим уписом у Виноградарски регистар. За виноградаре са местом пребивалишта на територији Поморавског округа надлежна је канцеларија у Крагујевцу са седиштем у улици Саве Ковачевића бр.7 34000 Крагујевац (контакт особа Ранко Репановић, телефон:034/331663, мобилни телефон:060/6010183, електронска адреса:cevvin.ranko@gmail.com).

У циљу испуњења обавеза уписа у Виноградарски регистар неопходно је доставити следећу документацију:

- попуњен и потписан образац: Захтева за упис у Виноградарски регистар (BB1 образац),
- фотокопију уговора о закупу,односно коришћењу за виноградарску парцелу на којој се налази виноград,ако виноградар (подносилац захтева) није власник те виноградарске парцеле,односно ако је закупац или корисник,
- фотокопију документа којим се доказује право својине на катастарској парцели на којој се налази виноградарска парцела, ако право својине није уписано у катастар непокретности (решење о расподели комасационе масе,решење о наслеђивању и др.). У складу са наведеним, Пољопривредна саветодавна и стручна служба Јагодина се придружује позиву виноградарима са саветом да у што краћем року покрену процедуру уписа у виноградарски регистар, достављањем захтева за упис у виноградарски регистар (попуњен BB1 образац који ће добити у нашој служби) или Регионалној канцеларији центра за виноградарство и винарство у Крагујевцу. За помоћ приликом попуњавања обрасца,као и за све друге потребне информације обратите нам се на телефон:035/8221-931 или лично доласком у Пољопривредну саветодавну и стручну службу.

Саветодавац за воћарство и виноградарство
Дипл.инж.Дејан Јоцић

РЕЗУЛТАТИ КОНКУРСА ЗА ДОДЕЛУ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА ЗА ОСНИВАЊЕ НОВИХ ЗАДРУГА И ИНВЕСТИЦИОНЕ ПРОЈЕКТЕ ПОСТОЈЕЋИХ ЗАДРУГА У 2017.И 2018. ГОДИНИ

Конкурс за доделу бесповратних средстава за оснивање нових задруга и инвестиционе пројекте постојећих задруга протеклих година донело је значајне резултате.

У 2017. години додељено је 196.568.619,87 динара од чега су средства највише искористиле задруге на подручју Јужне Србије (12 задруга) на територији општина Житорађа, Лебане, Девча Мерошина, Власотинце Врање, Блаце Владичин Хан, Лесковац Бабушница, Димитровград, и Сврљиг, Задруге у централној Србији (6 задруга) формирале су се на територији општина Крагујевац Горњи Милановац Лазаревац Крушевац, Голубац, Ариље и Смедерево. Задруге у Бојводини (4 задруге)формирале су се на територији општинеНови Сад, Оџаци Сечањ и Нови Сланкамен.

У 2018. Години додељено је 797.353.460,51 динара. На територији Војводине средства су добиле 18 задруга и то из општина Бачки Петровац(2 задруге), Оџаци,

Кула, Зрењанин, Ковачица, Инђија(3 задруге), Опово, Ада, Жабалъ, Бач(2 задруге), Апатин, Кањижа,и Беоцин .

На територији Централне Србије средства је искористило 29 задруга из општина Кнић, Трстеник(2 задруге), Баточина Лозница, Смедеревска Паланка, Ивањица, Жагубица, Чачак, Смедерево, Горњи Милановац, Лучани, Пријеполје, Тутин(2 задруге),Чачак, Сокобања, Шабац (2 задруге), Кучево, Ваљево, Горњи Милановац , Косјерић, Сјеница и Александровац .

У Поморавском округу формирана је једна задруга. То је Сточарска задруга „Овчари 035“ из Јагодине којој је додељено 7.480.000,00 динара.

На подручју Јужне Србије и Косова и Метохије средства је добило 23 задруга из општина Сврљиг(2 задруге), Лесковац(4задруге), Ниш, Блаце, Дољевац, Зубин поток, Нишка бања(2 задруге), Бабушница, Трговиште, Ражањ (2 задруге), Босилеград, , Куршумлија, Прокупље,Гаџин хан, Бела Паланка, и Меровина

Две сложене задруге –воћарске – које се налазе на територији општине Пожега и Инђија такође су искористила средства у вредности 119.315.711,76 динара.

Средства је искористило у 2018 години 12 пчеларских, 10 воћарских задруга ,10 општих задруга а остале земљорадничке задруге се баве ратарством , повртарством и сточарством.

Реализацијом програма је унапређен задружни систем, повећана конкурентност пољопривредних произвођача на тржишту , и побољшан је квалитет живота у руралним срединама.

Саветодавац за заштиту биља Дипл.инж.Руџица Ђукић

Поштовани пољопривредни произвођачи, уколико желите да купите или продате одређене пољопривредне производе (воће, поврће, житарице или живу стоку) посетите сајт Агропонуа или нам се обратите лично у просторије ПССС Јагодина ДОО, Капетана Коче 21 или телефоном 035/8221931.

<http://www.agroponuda.com/>

Cenr žive stoke - stovne pjšice v Skoju za period 31.12.2018. - 05.01.2019. godine

Jedica mješt. (kg)	Termin	Pisak	Carnakobija												Vojčina												
			Brijuni	Čičak	Pravoslav	Čakma	Pravoslav	Pravoslav	Pravoslav	Pravoslav	Pravoslav	Pravoslav	Pravoslav	Pravoslav	Pravoslav	Pravoslav	Pravoslav	Pravoslav	Pravoslav								
Stok	>10kg	SM	20																								
Dobro	se žirne	se raze	220	200	150	150																					
Dozrad	se žirne	se raze	200	140	200	270																					
Land	se žirne	se raze	200	200	200	270																					
Land	300-400kg	se raze	200	200	270																						
Land	>400kg	se raze																									
Koz	se žirne	se raze																									
Koz na kupa	se žirne	se raze	120																								
Koz na kupa	se žirne	IF																									
Koz na kupa	se žirne	SM																									
Koz na kupa	>10kg	se raze																									
Doz	se žirne	se raze	150	120	140	130																					
Pozad	30-35kg	se raze	150	120	140	130																					
Pozad	<15kg	se raze	150	120	140	130																					
Pozad	30-35kg	se raze	150	120	140	130																					
Pozad	>10kg	se raze	150	120	140	130																					
Pozad	>10kg	se raze	150	120	140	130																					
Pozad	se žirne	se raze	150	120	140	130																					

www.statistika.gov.rs